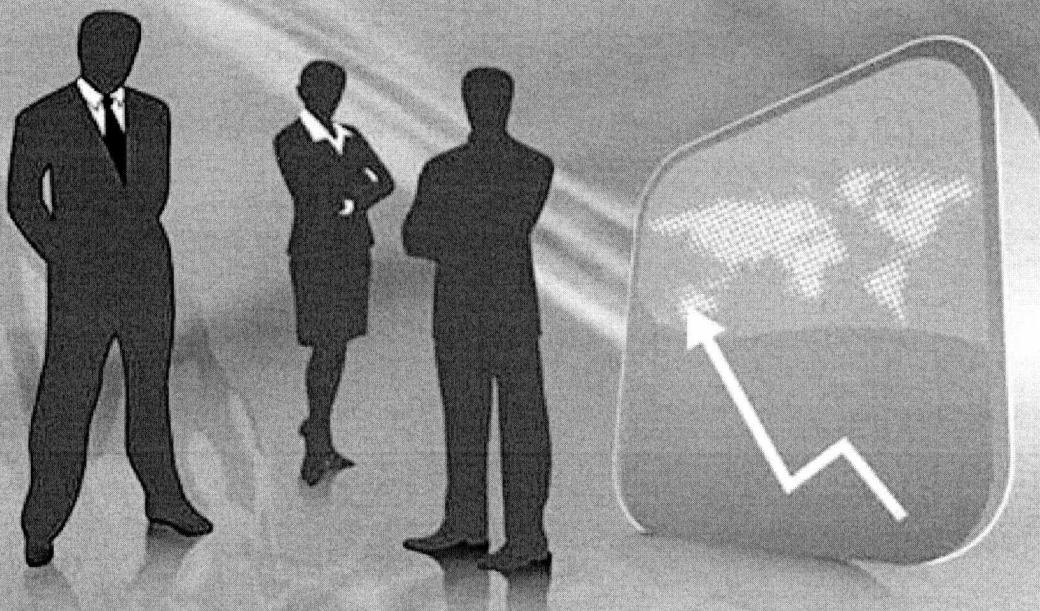

Proceedings

การประชุมวิชาการระดับชาติ

ตักขะศาสตร์วิจัย ครั้งที่ 1

• คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

วันที่ 29-30 พฤษภาคม 2557
ณ โรงแรมมหกรรม เจบี หาดใหญ่
อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

<http://eduit.pn.psu.ac.th/er2014>

สนับสนุนโดย

ISBN 978-616-271-185-5

การประชุมวิชาการระดับชาติ “ศึกษาศาสตร์วิจัย” ครั้งที่ 1
คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

ISBN 978-616-271-185-5

พิมพ์ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2557 จำนวน 500 เล่ม
ราคา 359 บาท
(ส่วนลด 10%)

พิมพ์ที่ บริษัท เม็กซ์มีเดีย ราย 2 เคเพรส จำกัด
18 ถนนตันรัตนการ(ตรงข้ามโรงแรมเอ็มเพอเรอร์) อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา 90110
โทร. 074-236850, 086-4907243
Fax 074-236850
อีเมล : maxmedia2007@hotmail.com

จัดทำโดย คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

จัดจำหน่ายโดย คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทความ

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ชิดชนก เชิงเข้าร์
2. รองศาสตราจารย์ ดร.ธีรพงศ์ แก่นอินทร์
3. รองศาสตราจารย์ ดร.คงนิตา นิจรัตนกุล
4. รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย นาพาวงศ์
5. รองศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญพักตร์ ทองแท้
6. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัจฉรา สัปปพันธ์
7. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิรินทร์ อักษรนิตย์
8. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธิติมดี อาพัฒนานนท์
9. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุจิ ส่วนไฟโรจน์
10. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อริยา คุหา
11. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกษตรชัย และheim
12. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธงพล พรหมสาขา ณ ศกลนคร
13. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สามารถ ทองเฟือ
14. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วันชัย ธรรมสัจการ
15. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เครือศรี วิเศษสุวรรณภูมิ
16. ผู้ช่วยศาสตราจารย์กุสmania ล้าน้ำย
17. ผู้ช่วยศาสตราจารย์บันพิท ดุลยรักษ์
18. ผู้ช่วยศาสตราจารย์อาฟีฟี ลาเตี้ยะ
19. ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิพาริด ระเด่นอาหมัด
20. ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรเพ็ญ กัท奴นราพร
21. อาจารย์ ดร.อุสมาน สาเร
22. อาจารย์ ดร.ณรงค์ศักดิ์ รอบคอบ
23. อาจารย์ ดร.มัชตี แวดราเม
24. อาจารย์ ดร.ณัฐนี โมพันธุ์
25. อาจารย์ ดร.ศักวินทร์ ชนประชา
26. อาจารย์ ดร.ธีระยุทธ รัชชะ
27. อาจารย์ ดร.ณัฐภพ กาจ眷นหมาย
28. อาจารย์ ดร.โวภาค เก้าไศยภรณ์
29. อาจารย์ ดร.นพดิษฐ์ บุญจันทร์
30. อาจารย์ ดร.ธูปนรรษ์ ประทีปเกะ
31. อาจารย์ ดร.รุติชัย เนียมเทศ
32. อาจารย์ ดร.ฤทธิ์ขันนี สิทธิชัย
33. อาจารย์ ดร.วันพิชิต ศรีสุข
34. อาจารย์ ดร.บุญญิสา แซ่หล่อ
35. อาจารย์ ดร.อนุรัตติ สงสม
36. อาจารย์ ดร.อัมเดีย มุกดอ
37. อาจารย์ ดร.วารุณี ณ นคร

38. อาจารย์ ดร.มูลสัชล บินแสง
39. อาจารย์จุฑา ธรรมชาติ
40. อาจารย์สนั่น เพ็งเหมือน
41. อาจารย์ยุพดี ยกวิศวากุล
42. อาจารย์ามีดี๊ มูสอ
43. อาจารย์วิมล ภาคธิรเรียร
44. อาจารย์สุรีรัตน์ รงเรือง
45. อาจารย์ Jarvis อรรถสิงเคราะห์
46. อาจารย์วัฒนา พรหนเพชร
47. อาจารย์ยุพารวัฒน์ อุमูลวัฒนา
48. อาจารย์ร้อยานา ชนีเย็ง
49. อาจารย์ลลิตา บุญคง
50. คุณรองสมเม้าะ มะมิง

มหาวิทยาลัยทักษิณ

1. รองศาสตราจารย์ ดร.นิรันดร์ จุลทรัพย์
2. รองศาสตราจารย์น้อม สังข์ทอง
3. รองศาสตราจารย์สุเทพ สันติวรรณนท์
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนทรา กล้าณรงค์
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พูนสุข อุดม
6. ผู้ช่วยศาสตราจารย์วรรณี ลิมอักษร

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

1. รองศาสตราจารย์ ดร.กนกกร สมประษฐ์
2. รองศาสตราจารย์ ดร.ถนนวรรณ ประเสริฐเจริญสุข
3. รองศาสตราจารย์ ดร.มงคล ดอนขوا
4. รองศาสตราจารย์ ดร.วัลลภา อารีรัตน์
5. รองศาสตราจารย์ ดร.สันติ วิจักขณาลัณณ์
6. รองศาสตราจารย์ ดร.สุมาลี ชัยเจริญ
7. รองศาสตราจารย์ ดร.สุวรี ศิริวงศ์
8. รองศาสตราจารย์ประภาพร ศรีตระกุล
9. รองศาสตราจารย์ลัծดา ศิลลาน้อย
10. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จาธุณี ชาਮາตย์
11. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทวี สาระน้ำคำ
12. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรชัย เนตรถอนศักดิ์
13. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัชรี จันทร์เพ็ง
14. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไฟโรจน์ เติมเดชาติพงศ์
15. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศรินพิพิธ รักษาลัตต์ย
16. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิทธิพล อาจันทร์
17. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุมนชาติ เจริญครุบุรี
18. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสาวนี สิริสุขศิลป์

การประชุมวิชาการระดับชาติ “ศึกษาศาสตร์วิจัย” ครั้งที่ 1
วันที่ 29-30 พฤษภาคม 2557 ณ โรงแรมหรรษา เจปี อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

19. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อังคณา ตุ้งคงสมิต
20. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อิศรา ก้านจักร
21. ผู้ช่วยศาสตราจารย์กาญจนा ดาราก้าด
22. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปัทมพร หนันชัยบุตร
23. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สิทธิ์ วนิชาชีวะ
24. ผู้ช่วยศาสตราจารย์จีราวิชช์ เพือกพันธ์
25. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธชา รุณเจริญ
26. ผู้ช่วยศาสตราจารย์นพดล มีFFEY
27. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปันดดา ภูวนกระโทก
28. ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพ็ญศิริ สิมารักษ์
29. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ลิขิต อมาตยคง
30. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศุภชัย แสงสุทธิ์
31. อาจารย์ ดร.จตุภูมิ เขตจัตุรัส
32. อาจารย์ ดร.นฤมล อินทร์ประสิทธิ์
33. อาจารย์ ดร.ประกฤติยา ทักษิโน
34. อาจารย์ ดร.ประยุทธ ชูสอน
35. อาจารย์ ดร.วายุ กาญจนศร
36. อาจารย์ ดร.สมพงษ์ พันธุรัตน์
37. อาจารย์ ดร.อนุชา โสมابุตร
38. อาจารย์ปรีชา เครื่อวรรณ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กมลวรรณ ตั้งธนกานนท์

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ณรงค์ สมพงษ์
2. รองศาสตราจารย์ ดร.สุชาดา นันทะไชย
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปัญมาภรณ์ พิมพ์ทอง
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เมธินี วงศ์วนิช รัมภากරณ์

มหาวิทยาลัยศิลปากร

1. รองศาสตราจารย์ ดร.นรินทร์ สังข์รักษา
2. รองศาสตราจารย์ประพงษ์ พสุวนท์
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิทักษ์ ศิริวงศ์
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เอกนฤตา บางท่าไม้
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิญญา อิงอาษา
6. อาจารย์ ดร.วรรณวรร บุญคุ้ม

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

รองศาสตราจารย์ ดร.สุนีย์ เหมะประสิทธิ์

มหาวิทยาลัยมหิดล

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บัญญัติ ยงยุ่น

มหาวิทยาลัยบูรพา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สันติพงษ์ ปลื้งสุวรรณ

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์อรุณุช ศรีสะอาด

มหาวิทยาลัยแม่โจ้

อาจารย์สรรเพชร เที่ยงเกตุ

ข้าราชการบำนาญ

1. รองศาสตราจารย์ ดร.มารुต คำชาโอม
2. รองศาสตราจารย์ปราณี ทองคำ
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวิทย์ บุญช่วย
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อำนาจ บุญช่วย
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปราณี นิลกรรณ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัศนัย กีรติรัตนะ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายุทธ์ เศรษฐกุจาร

มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

อาจารย์ ดร.สมประสงค์ เสนารัตน์

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

อาจารย์พัชนา สุวรรณเสน

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

อาจารย์ ดร.สุมลี พงศ์ติยะไพบูลย์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.راتตี นันทสุคนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระยุทธ ชาตະกาญจน์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิตยารัตน์ คงนาลีก

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

อาจารย์นิมานุนี หลีวิวเจา

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย
อาจารย์สุดคนึง ณ ระนอง

มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

1. รองศาสตราจารย์ ดร.วัน เดชพิชัย
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนันต์ พิพิธรัตน์

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

อาจารย์ ดร.นพมาศ อัครจันท์โชติ

มหาวิทยาลัยฟ้าภูวนิ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. Jarvis J. Songmeieng

วิทยาลัยเซนต์หลุยส์

อาจารย์ ดร.สมชาย แซ่เตี้ยว

นักวิจัยอิสระ

ดร.เดช เกตุฉ่า

สำนักงานเลขานุการสภากาการศึกษา

ดร.ปานเทพ ลากาเกษตร
อาจารย์ภาณุพงษ์ พนมวัน

สำนักงานศึกษาธิการ ภาค 8

อาจารย์กมลวรรณ กลั่นเกลี้ยง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระวิวาส เขต 1

ดร.ชาวรีพท์ สีอนิ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระวิวาส เขต 2

อาจารย์มุhammad อัลอาซีซ อาลี อัลอาคลาส

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระวิวาส เขต 3

ดร.พิทุรุษ คงกุล
อาจารย์นิยอ บายา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา 15

ดร.อาวีดีษ ยีเจ็งนิ

ธนาคารออมสิน สาขาสายบุรี
ศุภกิฟฟี่ อุमาร์

การประชุมวิชาการระดับชาติ “ศึกษาศาสตร์วิจัย” ครั้งที่ 1
วันที่ 29-30 พฤษภาคม 2557 ณ โรงแรมหรรษา เจบี อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

ปัจจัยทางการตลาดที่มีผลต่อพฤติกรรมการใช้ยาแผนโบราณเพื่อบำบัดรักษาโรคของผู้สูงอายุ ในอำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี

Marketing Factors which Affected Usage of Traditional Medicine for Treatment of Elderly People in Amphur Thanyaburi , Pathumthani Province

นุชนภาณุ เปเลียนจันทร์¹ สุราสินี สวนแสง^{2*} และ จิตพนร ชุมเกตุ²

¹นักศึกษาคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร

²อาจารย์สาขาวิชาการตลาด คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร

*E-mail : ninew_sutasinee@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยทางการตลาดที่มีต่อการใช้ยาแผนโบราณเพื่อบำบัดรักษาโรคของผู้สูงอายุในอำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานีและเพื่อศึกษาพฤติกรรมในการใช้ยาแผนโบราณเพื่อบำบัดรักษาโรค กรณีการศึกษาปัจจัยทางการตลาดของผู้สูงอายุที่ใช้ยาแผนโบราณรักษาโรค กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ผู้สูงอายุที่อายุ 60 ปีขึ้นไป ในอำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี จำนวน 400 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ สถิติพรรณนาที่อยู่ในรูปแบบของค่าเฉลี่ย ความกว้าง ร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและการใช้สถิติเชิงอนุमาน

ผลการวิจัยพบว่าการใช้ยาแผนโบราณส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 66-70 ปี สถานภาพสมรส อาชีพประกอบธุรกิจส่วนตัว และมีรายได้ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 15,000 บาท (ร้อยละ 36.3) และปัจจัยของส่วนประสมทางการตลาดในทุกด้าน จากที่ได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การหาค่าเฉลี่ยจึงได้ข้อสรุปว่า ผู้บริโภคส่วนใหญ่ให้ความสำคัญในด้านของผลิตภัณฑ์มากที่สุดเป็นลำดับแรกซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.27 ด้านรองลงมาคือ ด้านราคา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.86 ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.84 และด้านการส่งเสริมการตลาด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60 ตามลำดับ ซึ่งผลของด้านส่วนประสมทางการตลาดนั้น ผลสรุปได้ว่าส่วนประสมทางการตลาดในทุกด้านนั้นมีผลต่อพฤติกรรมการใช้และการซื้อยาแผนโบราณของผู้สูงอายุ

คำสำคัญ : ปัจจัยทางการตลาด ยาแผนโบราณ ผู้สูงอายุ

Abstract

This research aims to study – marketing factors that affected the use of traditional medicine for a treatment of elders people in Amphur Thanyaburi , Pathumthani province , and to study behavior of using the traditional medicine for the treatment. Samples were 400 people who aged 60 years or above, who lived in Amphur Thanyaburi , Pathumthani province. The surveys are used to collect the data for analysis. Statistics in the research included average, frequency, percentage, standard deviation and inferential statistics to test hypothesis.

The results showed that most samples were female aged between 66 to 70 years old, married, own family business, income 15,000 baht or less (36.3% of all), by factor in all marketing, The result of analysis using the data can concluded that most consumers emphasized on the product the most, which had an average of 4.27, following with price factor (3.86), distribution channels (3.84), and promotion (3.60) respectively. It could be concluded that all the marketing mix factor affected behavior of purchasing of the traditional medicine of the elderly people.

Keywords : Marketing mix, traditional medicine, elderly people

บทนำ

ปัญหาความเจ็บปวดนั้นนับเป็นประสบการณ์ของมนุษย์ทุกคน มนุษย์ทุกคนเจ็บพยาบาลแสวงหาทางออกของปัญหา สุขภาพและความเจ็บปวดอย่างต่อเนื่องตลอดมา มนุษย์ได้พยายามทำความเข้าใจกับความเจ็บปวดและภัยคุกคามต่อชีวิต และระบบทางเดินหายใจที่มนุษย์ใช้เป็นแนวทางในการแก้ปัญหานั้นได้มีการสังเคราะห์ขึ้นแต่ละวัฒนธรรมที่มีความแตกต่างกันไป (ปราโมทย์ ประสาทกุล , 2529 : บทแนะนำ : พระเทพเวที ประยุทธปญญา, 2533 ; 16-20)

จากปัจจุบันประเทศไทยได้มีการพัฒนาให้เป็นแบบตะวันตก จึงทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนระบบต่างๆมากขึ้น รวมทั้งระบบของสาธารณสุขก็ด้วยเช่นกัน ก่อให้เกิดปัญหาตามมา ที่เห็นได้ชัดก็อย่างเช่น บุคลกรทางการแพทย์ไม่เพียงพอต่อการรักษา รวมทั้งค่าใช้จ่ายไม่เพียงพอ เพราะการรักษาพยาบาลแบบระบบแพทย์แผนใหม่มีค่าใช้จ่ายค่อนข้างสูง และต้องมีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการช่วยรักษาโรค จนทำให้ผู้สูงอายุ คนกลุ่มล่างหรือคนยากจนไม่สามารถใช้บริการได้ ความเจริญทางด้านเทคโนโลยี ได้ช่วยแก้ไขปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพได้ในระดับหนึ่ง แต่ในอีกด้านหนึ่งนั้นก็ก่อให้เกิดแนวคิดและทัศนคติที่ผิดพลาด จนไม่เห็นคุณค่าของภูมิปัญญาดั้งเดิมที่เคยมีอยู่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องสุขภาพอนามัย และการแพทย์สาธารณสุข ที่เคยเป็นที่พึงยามเจ็บป่วยของคนไทยโบราณ(พระเวช วงศ์ , 2530 ; 12-15)

การรักษาแบบการแพทย์แผนโบราณ ถือเป็นมรดกที่สำคัญที่สืบทอดกันมายาวนาน ซึ่งเมื่อมีการรักษาแบบการแพทย์แผนใหม่เข้ามีการใช้เทคโนโลยีในการรักษามากขึ้นก็ทำให้ประชาชนหลายคนเกิดความสนใจและทำให้การแพทย์แผนไทยนั้นเริ่มค่อยๆทุรດ์ธรรมลงเป็นลำดับ แต่ถึงจะมีระบบการแพทย์ที่ทันสมัยมากแค่ไหนก็ยังคงมีประชาชนบางส่วนที่ยังใช้ระบบการพัฒนาแบบแพทย์แผนไทยจากหมอดั้นบ้านในยามเจ็บป่วยด้วยเหตุผลที่แตกต่างกันไป เนื่องด้วยการรักษาโรคด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัยนั้นก็อาจมีข้อเสียอยู่บ้างประการที่ทำให้ผู้สูงอายุและประชาชนกลุ่มล่างนั้นใช้บริการได้อย่างยากลำบากและอาจเป็นสิ่งที่ลื้นเหลือง และในการรักษาโรคแบบแพทย์แผนปัจจุบันแน่นอนว่าやりที่ใช้ในการรักษานั้นต้องมีการผลิตอยู่ในรูปแบบที่สมารถカメเพื่อช่วยในการรักษาให้ตรงกับโรคที่เกิดขึ้นที่บางครั้งรับประทานมากจนเกินไปอาจเกิดอันตรายต่อชีวิตได้ และยາหากรากหญ้าชนิดนั้นต่างมีราคาค่อนข้างสูง ซึ่งสิ่งนี้สามารถเป็นอุปสรรคที่ประชาชนหลายคนยังใช้บริการแพทย์แผนไทย เพราะต่างมีความเชื่อว่าแพทย์แผนไทยหรือการใช้สมุนไพรในการรักษา้นปลดภัย และมีคุณภาพที่เหมาะสมกับราคานะ

จากสิ่งดังกล่าวทำให้สังเกตเห็นว่าyang มีประชาชนกลุ่มล่างและผู้สูงอายุที่ยังให้ความสำคัญกับการรักษาโรคด้วยแพทย์แผนไทยในด้านของความปลอดภัยที่มีมากกว่าและราคากลูกว่าการรักษาแบบแพทย์แผนปัจจุบัน จึงเป็นเหตุให้คนละผู้วิจัยสนใจศึกษาปัจจัยทางการตลาดที่มีผลต่อการใช้ยาแผนโบราณเพื่อบำรักษาโรคของผู้สูงอายุ โดยศึกษาจากการเลือกซื้อและเลือกใช้สมุนไพรในการรักษาโรคของผู้สูงอายุ และเพื่อเป็นการนำผลของการวิจัยนั้นไปปรับปรุงในด้านการตลาดให้ดีขึ้นและเป็นการศึกษาความคิดเห็นของผู้สูงอายุที่มีต่อยาแพทย์แผนโบราณ

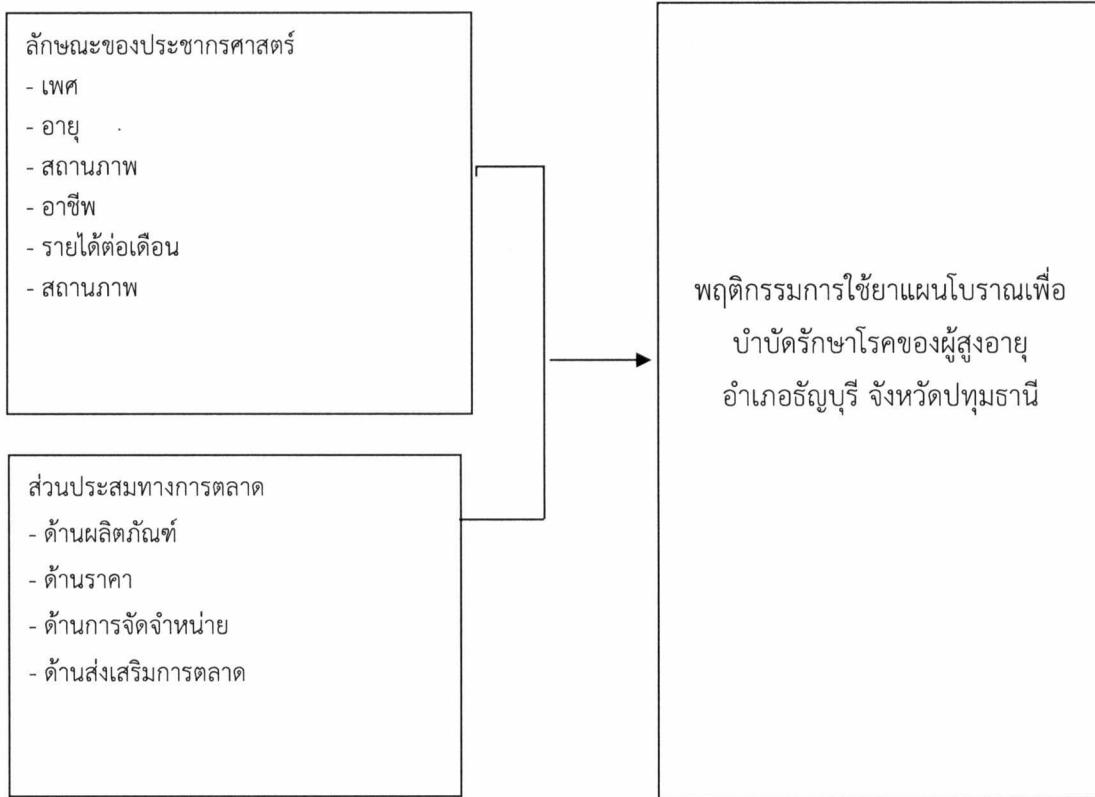
วิธีการศึกษา

ในการวิจัยนี้คณะผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยตามวิธีวิทยาการวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยดังภาพประกอบที่ 1

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ภาพประกอบที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

H₁: ส่วนประสมทางการตลาดมีผลต่อพฤติกรรมของผู้สูงอายุที่มีการใช้ยาแผนโบราณในการบำบัดรักษาโรค

วัตถุประสงค์

- เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นปัจจัยทางการตลาดที่มีต่อการใช้ยาแผนโบราณเพื่อบำบัดรักษาโรคของผู้สูงอายุ ในอำเภอรัญบุรี จังหวัดปทุมธานี
- เพื่อศึกษาพฤติกรรมในการใช้ยาแผนโบราณเพื่อบำบัดรักษาโรค

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้สูงอายุที่ใช้ยาแผนโบราณในการบำบัดรักษาโรค ทั้งเพศชายและเพศหญิงซึ่งผู้วิจัยได้ทำการสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มโดยไม่อาศัยความน่าจะเป็นและเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยอาศัยความสะดวก โดยมีกลุ่มตัวอย่างจากการคำนวณ 385 ตัวอย่าง จากสูตรที่ไม่ทราบสัดส่วนประชากร(กล่าวว่า นิยร์บัญชา 2545 : 26)

$$n = \frac{Z^2}{4e^2}$$

เมื่อ n แทน จำนวนสมาชิกกลุ่มตัวอย่าง

Z แทน ค่ามาตรฐาน ณ ระดับความเชื่อมั่นที่กำหนดไว้
E แทน ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ โดยกำหนดที่ 0.05

ในที่นี้ Z ณ ความเชื่อมั่น 95% จะมีค่า = 1.96 และ e กำหนด 5% จะมีค่า = 0.05 ($\alpha=0.05$)

$$\text{โดยแทนค่าดังนี้ } n = \frac{(1.96)^2}{4(0.05)^2}$$

= 385.16 หรือ 385 และสำรองข้อมูล 15 ตัวอย่าง

(ที่อาจจะเกิดจากการตอบแบบสอบถามไม่สมบูรณ์) รวมขนาดกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 400 คน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้กำหนดขั้นตอนของการศึกษาเป็น 2 ขั้นตอน

ขั้นตอนที่ 1 คือการดำเนินการวิจัยโดยใช้แบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ส่วน

1. เป็นการศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งแบบสอบถามเป็นชนิดปลายปิดที่มี 2 ตัวเลือกและหลายตัวเลือก มีจำนวนทั้งหมด 5 ข้อ เพศ อายุ สถานภาพ อาชีพ รายได้ต่อเดือน

2. แบบสอบถามเกี่ยวกับความสำคัญของปัจจัยด้านส่วนประสมทางการตลาด เป็นแบบสอบถาม จำนวน 20 ข้อ แบ่งเป็น 4 ประเภท

ข้อที่ 1 ด้านผลิตภัณฑ์

ข้อที่ 2 ด้านราคา

ข้อที่ 3 ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย

ข้อที่ 4 ด้านส่งเสริมการตลาด

โดยใช้ระดับการวัดข้อมูลประเภทอันตรภาค (Interval scale) มี 5 ระดับ โดยกำหนดระดับคะแนน ดังนี้ โดย 5 มีความคิดเห็นอยู่ในระดับดีมากที่สุด 4 มีความคิดเห็นอยู่ในระดับดี 3 มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง 2 มีความคิดเห็นในระดับไม่ดีและ 1 มีความคิดเห็นในระดับไม่ดีอย่างมาก

3. แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการซื้อและการใช้ยาแผนโบราณเพื่อบำบัดรักษาโรคของผู้สูงอายุ เป็นแบบสอบถาม จำนวน 6 ข้อ

ขั้นตอนที่ 2 การนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรม SPSS และนำเสนอการวิเคราะห์ในรูปแบบของค่าเฉลี่ย ความถี่ ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้ค่าสถิติเชิงอนุมาน Chi-square ในการทดสอบสมมติฐาน

สรุปผลการวิจัย

1) ในด้านประชากรศาสตร์ จากการศึกษาและรวบรวมข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างของผู้ที่ใช้ยาแผนโบราณเพื่อบำบัดรักษาโรคของผู้สูงอายุ ในอำเภออัญมณี จังหวัดปทุมธานี จำนวน 400 ตัวอย่าง ด้วยวิธีหาร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 52.5) อายุระหว่าง 66-70 ปี (ร้อยละ 41.0) สถานภาพ สมรส (ร้อยละ 63.5) อาชีพประกอบธุรกิจส่วนตัว (ร้อยละ 27.8) และรายได้ต่อเดือน ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 15,000 บาท (ร้อยละ 36.3)

2) ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริโภคต่อส่วนประสมทางการตลาดของการใช้ยาแผนโบราณพิจารณาตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ส่วนประสมทางการตลาดของการใช้ยาแผนโบราณ

ส่วนประสมทางการตลาด	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น
ด้านผลิตภัณฑ์			
1. ตัวยาผลิตโดยหมอยที่มีชื่อเสียง	4.23	0.78	ดีมาก
2. ยานั้นผลิตจากสมุนไพรหลายชนิด	4.40	0.70	ดีมาก
3. สินค้าดูแลรักษาส้มยัย	3.86	1.16	ดี
4. ความน่าเชื่อถือของสินค้าขึ้นอยู่กับยี่ห้อ	4.25	0.53	ดีมาก
5. มีมาตรฐานการผลิตของสินค้า เช่น มาก.	4.61	0.67	ดีมาก
รวม	4.27	0.77	
ด้านราคา			
1. ราคาถูกกว่าแพทย์แผนปัจจุบัน	3.95	0.74	ดี
2. ราคาก็ขึ้นอยู่กับสรรพคุณของสมุนไพรแต่ละชนิด	4.20	1.08	ดี

การประชุมวิชาการระดับชาติ “ศึกษาศาสตร์วิจัย” ครั้งที่ 1
วันที่ 29-30 พฤษภาคม 2557 ณ โรงแรมหรรษา เจรบี อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

ส่วนประเมินทางการตลาด	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น
3.ราคาเหมาะสมต่อการซื้อ	3.90	0.89	ดี
4.มีป้ายแสดงราคาที่ชัดเจน	3.40	0.86	ปานกลาง
5.ไม่สามารถต่อรองราคาได้	3.85	1.10	ดี
รวม	3.86	0.93	
ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย	4.40	0.80	ดีมาก
1.สถานที่จัดจำหน่ายสะดวกต่อการซื้อ	3.45	0.74	ดี
2.สถานที่จัดจำหน่ายมีหลากหลายสาขา	3.95	1.02	ดี
3.สถานที่จัดจำหน่ายดึงดูดความสนใจลูกค้า	3.95	0.92	ดี
4.มีสินค้าเพียงพอต่อความต้องการ	3.45	0.80	ดี
5.ตัวแทนขายมีความน่าเชื่อถือ	3.84	0.85	
รวม			
ด้านการส่งเสริมการตลาด			
1.มีการโฆษณาผ่านสื่อต่างๆที่เหมาะสม	4.55	0.49	ดีมาก
2.รับประกันสินค้า	4.15	0.85	ดี
3.ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้	3.40	0.80	ปานกลาง
4.มีการส่งเสริมการขาย เช่น การจัดส่งสินค้าให้ลูกค้าโดยไม่เสียค่าบริการ	3.40	0.80	ปานกลาง
5.การบริการหลังการขาย	1.85	0.66	ไม่ดี
รวม	3.609	0.72	

จากการที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนประเมินทางการตลาด ได้แก่ ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านการจัดจำหน่าย ด้านการส่งเสริมการตลาด เมื่อจำแนกแต่ละด้านอธิบายได้ดังนี้ ด้านผลิตภัณฑ์ผู้บริโภค มีความคิดเห็นส่วนใหญ่ในด้านของการมีมาตรฐานการผลิตของสินค้า อยู่ในระดับดีมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.61 ด้านราคาผู้บริโภค มีความคิดเห็นส่วนใหญ่ในด้านของราคاخึ้นอยู่กับบรรพคุณ อยู่ในระดับดี โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20 ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย มีความคิดเห็นส่วนใหญ่ ในด้านของสถานที่จัดจำหน่าย มีความสะดวกต่อการซื้อ อยู่ในระดับดีมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40 ด้านการส่งเสริมการตลาด มีความคิดเห็นส่วนใหญ่ในด้านของการมีโฆษณาผ่านสื่อต่างๆที่เหมาะสม อยู่ในระดับดีมาก โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 4.55 โดยในส่วนประเมินทางการตลาดในทุกด้าน ผู้บริโภค ส่วนใหญ่ในด้านของผลิตภัณฑ์มากที่สุด เป็นลำดับแรก ด้านรองลงมาคือ ด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย และ ด้านการส่งเสริมการตลาด ตามลำดับ

3) พฤติกรรมการซื้อและการใช้ยาแผนโบราณ เพื่อบำบัดรักษาโรคของผู้สูงอายุ ในอำเภอรัตนบุรี จังหวัดปทุมธานี จากการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการซื้อและการใช้ยาแผนโบราณ เพื่อบำบัดรักษาโรคของผู้สูงอายุ ในอำเภอรัตนบุรี จังหวัดปทุมธานี ส่วนใหญ่ ใช้ยาแผนโบราณรักษาอาการเป็นไข้/ตัวร้อน(ร้อยละ 62.5) ผู้บริโภค เป็นผู้ซื้อยาแผนโบราณใช้เอง(ร้อยละ 70.0) ใช้ยาแผนโบราณ เป็นประจำ/ทุกวัน (ร้อยละ 58.0) รู้จักยาแผนโบราณจากสื่อต่างๆ (ร้อยละ 57) ซื้อยาแผนโบราณจากร้านขายยาใกล้บ้าน (ร้อยละ 76.5) และ ถามจากผู้ที่เคยใช้มีเมื่อต้องการข้อมูลเกี่ยวกับการรักษาโรคด้วยยาแผนโบราณ (ร้อยละ 52.5)

ตารางที่ 2 การทดสอบสมมติฐาน

การทดสอบสมมติฐาน ปัจจัยส่วนประเมินทางการตลาด ด้านผลิตภัณฑ์, ด้านราคา, ด้านการจัดจำหน่าย และ ด้านส่งเสริมการตลาด

ทดสอบโดยใช้สถิติ Chi-Square

สมมติฐาน	พฤติกรรมการใช้ยาแผนโบราณเพื่อบำบัดรักษาโรคของผู้สูงอายุ			
ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด	ผล	Value	Df	Asymp. Sig. (2-sided)
1.ด้านผลิตภัณฑ์	✓	2381.2 ^a	810	.000
2.ด้านราคา	✓	2003.2 ^a	567	.000
3.ด้านการจัดจำหน่าย	✓	2121.0 ^a	567	.000
4.ด้านส่งเสริมการตลาด	✓	2114.5 ^a	486	.000

หมายเหตุ : ✓ แสดงการยอมรับสมมติฐาน [sig. < Alpha (0.05)]
✗ แสดงการไม่ยอมรับสมมติฐาน [sig. > Alpha (0.05)]

4) ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดด้านผลิตภัณฑ์, ด้านราคา, ด้านการจัดจำหน่ายและด้านส่งเสริมการตลาด จากการศึกษาและรวบรวมข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างของผู้ที่ใช้ยาแผนโบราณเพื่อบำบัดรักษาโรคของผู้สูงอายุ ในอำเภอรัญบุรี จังหวัดปทุมธานี จำนวน 400 ตัวอย่าง ด้วยการใช้ค่าสถิติ Chi-square เพื่อทดสอบสมมติฐานพบว่า ส่วนประสมทางการตลาดในทุกด้าน ได้แก่ ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านการจัดจำหน่าย และด้านส่งเสริมการตลาดนั้น ยอมรับสมมติฐานที่ส่งผลต่อพฤติกรรมของผู้สูงอายุที่มีการใช้ยาแผนโบราณในการบำบัดรักษาโรค

อภิปรายผลการวิจัย

การใช้ยาแผนโบราณเพื่อบำบัดรักษาโรคของผู้สูงอายุ ในอำเภอจังหวัดปัตตานีส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 66-70 ปี สถานภาพสมรส อาชีพ ประกอบธุรกิจส่วนตัว และมีรายได้ต่ำเดือน ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 15,000 บาท (ร้อยละ 36.3) แสดงให้เห็นว่าผู้สูงอายุที่ใช้ยาแผนโบราณในการบำบัดรักษาโรคส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุที่มีรายได้ต่ำซึ่งอาจมีข้อจำกัดในด้านการซื้อยาที่ใช้ในการรักษาโรค สอดคล้องกับงานวิจัยของศิริวรรณ เสรีรัตน์ (2546) และอาจมีความยากลำบากในการซื้อยาแพทย์แผนปัจจุบัน จึงทำให้มีการเลือกใช้ยาแผนโบราณนี้ในการบำบัดและรักษาโรค ผลของปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดโดยเกือบทั้งหมดมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมและแนวโน้มของพฤติกรรมการใช้ยาในการบำบัดรักษาโรคของผู้สูงอายุ พฤติกรรมการซื้อและการใช้ยาแผนโบราณเพื่อบำบัดรักษาโรคของผู้สูงอายุ ส่วนมากใช้รักษาอาการตัวร้อนและเป็นไข้อย่างเป็นประจำในยามเจ็บป่วย โดยจะเลือกบริโภคยาที่อยู่ในสถานที่ใกล้บ้าน และเมื่อต้องการคำแนะนำของยาแผนโบราณก็จะสอบถามจากผู้ที่เคยใช้ยาแผนโบราณชนิดนั้นๆ แทนการถามจากผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งจะมีความมีความสะดวกในการบริโภค และมีความสอดคล้องกับสมมติฐานหรือสามารถยอมรับในสมมติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจากยาแผนโบราณนั้นเป็นสิ่งที่มีส่วนประสมทางการตลาดที่ไม่เปลี่ยนแปลงบ่อย ก็จะทำให้ผู้ซื้อยารักษาโรคนั้นสามารถประเมินคุณค่าในการบริโภคได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุรุพาร์ท หอมะเรศรี (2543) ที่กล่าวไว้ว่า จากปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด 4Ps ในทุกด้านส่งผลต่อพฤติกรรมการซื้อและการบริโภคลูกค้าและเป็นสิ่งที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจให้มาใช้บริการมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. จากผลการวิจัยปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดนี้ให้เห็นอย่างชัดเจนว่าส่วนประสมทางการตลาดในทุกด้านนั้น มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการใช้ยาแผนโบราณของผู้สูงอายุ ดังนั้นผู้ประกอบการขายยาแผนโบราณจึงต้องดำเนินกิจการโดยให้ความสำคัญกับองค์ประกอบดังๆ ทั้งด้านตัวผลิตภัณฑ์ ราคาขาย ช่องทางที่จัดจำหน่าย และการส่งเสริมการขาย ให้เหมาะสมกับความต้องการของผู้ซื้อ

2. ปัจจัยด้านส่วนประสมทางการตลาดที่ผู้บริโภคให้ความสำคัญมากที่สุด คือปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ ดังนั้นผู้ประกอบการควรพิจารณาถึงคุณภาพ สรรพคุณ และความน่าเชื่อของตัวผลิตภัณฑ์ที่วางขายเป็นสำคัญ โดยเชื่อมโยงกับการรับรองจากหน่วยงานของรัฐ เช่น อย. รวมทั้งให้ข้อมูลเกี่ยวกับยาที่เป็นประโยชน์แก่ผู้ซื้อ

3. ผู้ประกอบการควรที่มีความต้องการพัฒนาผลิตภัณฑ์ยาแผนโบราณเพื่อบำบัดรักษาโรคของผู้สูงอายุควรให้ความสำคัญกับจัดการด้านการพัฒนาคุณภาพของสินค้าให้มีคุณภาพตรงกับความต้องการของลูกค้ามากที่สุด เช่น การปรับปรุงสินค้าให้มีความทันสมัย และดึงดูดความสนใจของลูกค้ามากที่สุดในด้านราคานั้นก็อาจเลือกสินค้ามีต้นทุนการผลิตที่ต่ำที่สุด เพื่อราคาของสินค้าจะได้ไม่สูงจนเกินไปเพื่อทำให้ผู้ที่มีรายได้ต่ำสามารถบริโภคผลิตภัณฑ์นั้นได้

4. ผู้ประกอบการควรพิจารณาเรื่องการเข้าถึงของลูกค้า เพื่อเพิ่มความสะดวกในการหาซื้อและใช้ยาแผนโบราณ เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า ผู้สูงอายุเป็นผู้ที่ใช้ยาแผนโบราณเพื่อใช้เอง และมีความถี่ในการซื้อค่อนข้างมาก

ขอเสนอแนะสรับวิจัยครั้งต่อไป

1. จากการทำวิจัยครั้งนี้พบว่าแบบสอบถามส่วนใหญ่จะมีปัญหาในเรื่องของการใช้ลักษณะการอธิบายข้อความเป็นภาษาทางการจึงส่งผลให้แบบสอบถามมีความเข้าใจยาก

2. เนื้อหาข้อมูลในแบบสอบถามมีมากจนเกินไปอาจทำให้ผู้ทำแบบสอบถามนั้นเกิดความเบื่อหน่าย และอาจให้ความสนใจในการทำแบบสอบถามน้อยลง

3. ครรศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการใช้ยาแผนโบราณในแต่ละสถานที่ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความชัดเจนแม่นยำมากกว่านี้

การประชุมวิชาการระดับชาติ “ศึกษาศาสตร์วิจัย” ครั้งที่ 1
วันที่ 29-30 พฤษภาคม 2557 ณ โรงแรมหรรษา เจปี อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

เอกสารอ้างอิง

- ปิยพันธุ์ พุทธมนต์ทักษิณ. (2556) “การศึกษาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด พฤติกรรมแลต แนวโน้มพฤติกรรมของผู้บริโภคอาหารเข้า ร้านแมคโดนัลส์ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ขึ้นใน” มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ
รัชนี วิจิตรไกรสิงห์. (2549) “ความพึงพอใจและพฤติกรรมการใช้บริการนวดแผนโบราณของผู้ใช้บริการย่านถนนสาทร ในเขต กรุงเทพมหานคร ” มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ
ประดิษฐ์ จิระเดชประไพ. (2540)“การดำรงอยู่และปรับเปลี่ยนของระบบการแพทย์พื้นบ้านศึกษากรณีการใช้สมุนไพรในจังหวัดพิษณุโลก” มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ
ปราโมทย์ ประสาททกุล.(2529) “การศึกษาด้านภาษาและ คติความเชื่อในตำราฯแผนโบราณจากสมุดไทย ของจังหวัดสุพรรณบุรี นครปฐมและสมุทรสาคร” มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ
ประเวศ วงศ์ . (2530) “การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างส่วนประสมทางการตลาดกับทัศนคติและพฤติกรรมกลุ่มคนวัยทำงานในการใช้จ่ายซื้อ สินค้าบริโภคช้อยละลายทรัพย์ ถนนสีลม กรุงเทพมหานคร ” มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ